

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

102. An qui per errorem levavit filium Petri, existimans se filium Pauli levare, contrahat cognationem? Et an conjux, quæ per ignorantiam levavit filium mariti, teneatur arceri à debiti petitione? Ex ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

actionem erga hunc, quem levavit; ergo deficit intentio. Hæc enim ratio non probat, facile enim responderetur, putare quidem illum esse filium Petri, & non Pauli: nihilominus intentionem dirigi ad eum; qui hic, & nunc illi proponitur, sicut in simili de baptizante dicebat opposita sententia; Et ideo alibi diximus errorem personæ in cæteris Sacramentis; præter matrimonium, non irritare sacramentum; Unde videtur colligi, causari etiam effectum inde resultantem qualis est hic, de quo agimus; & eadem ratio locum habet pro Patrino, qui dirigit intentionem ad eum, quem levat de præsentia.

4. Verum contra hoc opponit Sanchez, quod Ministri Sacramentorum teneantur habere intentionem ministrandi Sacramentum præsentia, quicumque ille sit; ac proinde quamvis erretur in persona, cum verus sit Baptismus, vera cognatio contrahitur, Patrinus verò non tenetur habere eam intentionem, & verè elicitur ad personam determinatam.

5. Hanc opinionem, quam mordicus contra me sustinebat quidam Theologus his diebus, ego puto satis probabilem, sed non recedo à sententia affirmativa, quam olim docui, & quam tuetur Martinus Perez de Matrimonio, disputat. 29. sect. 4. num. 4. Dicastillus ubi supra num. 271. & aliis penes ipsos.

6. Probatur; quia iste error non est circa substantiam actus, sed circa accidentia. Unde susceptor non secus, ac baptizans solum habere debet intentionem suscipiendi eum, quem hic, & nunc habet tunc præsentem; atque adeo sicut ea intentio satis est, ut baptizans eum præsentem baptizet, etiam cum simili errore ita similiter ea intentio est sufficiens, ut Patrinus verè suscipiat. Excipitur tamen casus peculiatit de uxore, quæ per ignorantiam levavit filium mariti, de quo est expressa juris decisio cap. 2. de cognatione spirituali, ubi dicitur, Conjugem, qui per ignorantiam levavit filium mariti, non arceri à debiti petitione. Cum enim id superveniat Matrimonio contracto, non mirum si ignorantia excuset à cognatione. Itaque non est cur negemus, quod sicut baptizans debet habere intentionem baptizandi illum quem præsentem habet, talemque censetur habere, quoties non habet intentionem contrariam, ita similiter tenens, seu levans è fonte Sacro, debeat velle tenere, & levare illum, quem præsentem habet, idque censetur velle quoties non habet oppositam voluntatem. Et ideo hanc sententiam me citato tenet Leander de Sacrament. tom. 1. tractat. 2. quest. 28.

Sup. hoc in
Resol. seq. à
lin. 3.

Sup. hoc
pra in §. 1.
Ref. 94.

7. Quæro secundò, an maritus, & uxor possint absque ullo peccato esse Patrini alienæ prolis: In tali casu peccare venialiter Suarez in 3. part. 9. 67. art. 8. Filiuc. tom. 1. tract. 2. num. 161. Sed ego puto supradictos posse absque ullo peccato esse Patrinos, nisi aliàs in aliqua Diocesi jure speciali sit prohibitum. Primò, quia id nullibi prohibetur, ut fatetur Urbanus Secundus in cap. final. 30. quest. 4. Secundò, quia quamvis idem Pontifex in eodem capite videatur statuere quod non sint Patrini; hoc tamen non prohibet sub præcepto, vel si prohibet non esse usu receptum; vel potius esse sublatum per Concilium Tridentinum. Et ita ex Vasquez, Layman, Hurtado, & aliis docet Leander de Sacrament. tom. 1. tractat. 2. disput. 7. quest. 20. Et tandem in hanc sententiam vellet, nollet, descendit Dicastillus de Sacramentis, tom. 3. tractat. 10. disputat. 57. dub. 27. num. 271. ubi sic:

Adverto cum Suariorum probabilius esse quod si maritus, & uxor alienum filium de sacro fonte levant, peccent saltem venialiter. Quia Urbanus Secundus in cap. Quod autem trigesima, quest. 4. quamvis dicat nulla auctoritate id reperiri prohibitum: Ipse tamen potens tunc id prohibere, sic decernit, ut puritas spiritualis paternitatis ab omni labe, & infamia conservetur immunis, dignum esse decernimus, ut utrique in simul ad hoc aspirare minimè præsumat. Non putat verò Suarius, & ex illo Perez disputat. 29. sect. 5. num. 3. esse gravem culpam propter levitatem materiæ, quod propter eorum, & aliorum auctoritatem non a sum improbare; sed ut verum fatear, verba Pontificis grave quid sonant tum ex fine, ut puritas, &c. ab omni labe, & infamia, &c. tum ex ipsorum verborum significatione. Nam labe, infamia, præsumptio, & similia verba non sum memor in legibus (maximè Canonis) pro rebus levibus usurpari, aut levibus actionibus tribui; utcumque sit illud, placet quod Glossa ad eum Textum notat (nec alieni sunt ab hoc prædicti Auctores) nempe consuetudine posse fieri, ut omnino liceat, quia ut ait Glossa, de consuetudine est in quibusdam locis, quod uterque simul suscipit. Quæ ratione olim de hac re interrogatus hic in Germania pro casu occurrente, inter magnos imò supremos Principes censui posse fieri, quia jam sæpe constabat pridem factum in similibus. Hucusque Dicastillus.

RESOL. CII.

An qui per errorem levavit filium Petri, existimans se filium Pauli levare, contrahat cognationem spirituales?

Et an conjux, quæ per ignorantiam levavit filium mariti, teneatur arceri à debiti petitione? Ex p. 3. tract. 4. Resol. 16.

§. 2. **N**egativè respondet Sanchez de Matrimonio tom. 2. lib. 7. disput. 58. num. 7. ex cap. 2. de cognat. spirit. ubi deciditur conjugem, quæ per ignorantiam levavit filium mariti, non arceri à debiti petitione, ex quo textu Abbas ibi num. 4. & Alexander de novo num. 6. colligunt requiri scientiam, & animum ad contrahendum cognationem.

S p. content
to in hæ
Ref. in præ
terita Ref. à
§. Sed hic
quæro, ut
quæ ad §.
Quære se
cundò.

2. At his non obstantibus contrariam sententiam docent Basil. Pontius de Matrimonio, lib. 7. cap. 39. num. 9. ubi sic asserit: Si quis per errorem leverit filium Petri, existimans filium esse Joannis, revera contraxit cognationem, error enim ille non impedit fideiussoris, & partis spiritualis officium, quidquid alij dicant, est enim error personæ in hoc casu circa accidentalia. Neque eadem ratio est de uxore, quæ per ignorantiam levat mariti filium; tum quia de eo est expressa juris decisio, ex quo totum impedimentum pendet; tum etiam, quia supervenit matrimonio contracto, & ita non mirum si ignorantia excuset à cognatione. Ita Pontius. Unde patet responsio ad argumentum quod Sanchez adducit, cujus sententia hoc non obstante probabilis etiam mihi videtur, & illam novissimè cum Sanchez tenet Villalob. in summ. tom. 1. tr. 14. diff. 19. n. 17.

RESOL.